

4a. Ina Mariam Aruldass: Nydanskere fortjener også film at spejle sig i

Debatindlægget er fra ungdomsmagasinet Sein d. 13. juni 2023. Ina Mariam Aruldass er kulturskribent på Sein.

Jeg tager mit eksemplar af '100 Års Dansk Film' ned fra hylden og tørrer støvet af. Det er en studiebog, der fremhæver de væsentligste danske film fra 1896 til 2000. Jeg bliver distraheret af alle de bangers¹, den danske filmhistorie har at byde på: 'Babettes Gæstebud'², 'Bennys Badekar'³, 'Baronessen fra Benzintanken'⁴ og mange andre titler.

5 Endda nogle, der ikke starter med B. Men egentlig er det lidt spild af tid at bladre i denne bog. Jeg ved, hvad jeg leder efter, og jeg ved, at jeg ikke finder det her.

Jeg synes ikke, jeg siger noget kontroversielt, når jeg siger, at den danske filmbranche aldrig har gået op i at repræsentere etniske minoriteter på en ordentlig måde. I hvert fald ikke i det 20. århundrede. Nu prøver de lidt. Hvis du googler "etnisk
10 mangfoldighed i dansk film" kan du klikke dig hen til en rapport, Det Danske Filminstitut lavede i december 2022. En lang gennemgående rapport, der ikke bare handler om filmindustrien, men også alle os, der ser film. Der er søjlediagram efter søjlediagram om 'hele befolkningen' versus 'nydanskerne'. Det er det ord, Filminstitutet bruger til at beskrive danskere med anden etnisk herkomst.

15 [...]

En af tabellerne viser, at nydanskere går lige så meget i biografen som "gammeldanskere": samlet går 61% i biografen årligt. Samtidigt viser det sig også, at nydanskere ser flere film på en månedlig basis. Men også at de ser flere internationale film frem for danske. Rapporten fremhæver, at det især er gruppen '18-34-årige
20 nydanskere', der har en mindre interesse for danske film. Hvorfor?

Jeg siger ikke, at det kun er på grund af manglende repræsentation. Men jeg siger, at hvis unge danskere af en anden etnisk herkomst havde lyst til at spejle sig i danske film, så skulle det være på trods af etnicitet. Ikke på grund af de etniciteter, der bliver vist på skærmen. Unge etniske danskere kan spejle sig i film som 'Hvor Kragerne Vender'⁵,
25 'Venuseffekten'⁶ og 'Skjold og Isabel'⁷. Det tætteste, jeg kommer på repræsentation af min herkomst i dansk film, er 'Iqbal og Superchippen'⁸.

¹ bangers: (her) gode film.

² *Babettes Gæstebud*: dansk spillefilm (1987), der i 1987 vandt en Oscar for bedste udenlandske film. Filmen er baseret på en fortælling af Karen Blixen fra 1950.

³ *Bennys Badekar*: dansk animationsfilm fra 1971.

⁴ *Baronessen fra Benzintanken*: dansk spillefilm fra 1960.

⁵ *Hvor Kragerne Vender*: humoristisk dansk spillefilm fra 2020, bl.a. om forskelle mellem provinsen og København.

⁶ *Venuseffekten*: dansk romantisk spillefilm fra 2021, bl.a. om kærligheden mellem Liv og Andrea.

⁷ *Skjold og Isabel*: dansk dokumentar fra 2018, hvori man følger Skjold og Isabels kærlighedsforhold.

⁸ *Iqbal og Superchippen*: dansk børnefilm fra 2016. Forældrene til hovedpersonen, Iqbal, stammer oprindeligt fra Indien.

I min optik er dansk film lige nu et lidt akavet sted, når det kommer til mangfoldighed og repræsentation. I det sidste bilag i Filminstitutets rapport finder man en liste over danske spillefilm, som fik premiere mellem 2018 til 2021. Antallene af 'nydansk karakter',
30 'vestlig nydansk', 'ikke-vestlig nydansk' og 'dansk karakter' er blevet noteret for hver film. Den største udstikker er actionfilmen 'Shorta'⁹, hvor der er 18 ikke-vestlige, nydanske karakterer med. Dernæst finder man 'Krudttønden'¹⁰ og 'Danmarks Sønner'¹¹ med henholdsvis otte og syv ikke-vestlige, nydanske karakterer. De to sidstnævnte film er thrillers, der handler om terrorisme. Hvis din smag læner sig lidt mere mod komedier,
35 kærlighedsfilm eller ungdomsfilm, så kan du tælle antallet af nydanskere, der optræder i en film, på én hånd. Og spoiler alert¹²: De har aldrig hovedrollen.

Der er lige nu en kæmpe efterspørgsel på mere diversitet i filmbranchen. Både skuespillere og filmskabere, der har andre perspektiver og tilgange til håndværket. Det er endda også i den danske filmbranches bedste interesse – rent finansielt – at appellere
40 til minoriteter. Tallene siger jo, at vi ser lige så mange film som alle andre.

Problemet er bare, at efterspørgslen kommer fra en industri, der i over 100 år stadig ikke har lavet en mainstream spillefilm, der bare handler om to brune danskere, der forelsker sig i hinanden. Og hvor konflikten ikke er, at deres forældre er imod det. Eller at et familiemedlem laver et pludseligt terrorangreb. Men at den ene i stedet måske bare er
45 lidt kikset i sit forsøg på at score den anden.

Det kommer fra en industri, der i over 100 år har vist lige præcis de stemmer, der efterspørges til at være biroller i det danske samfund. Det kommer fra en industri, hvor en af de allermest betydningsfulde aktører, instruktøren Lars von Trier, misforstår 'Et Større Billede's'¹³ inklusions-tiltag. Misforstår det som "en indskrænkning af
50 ytringsfriheder," som leder "slutgyldigt til fascisme."¹⁴ Fordi han automatisk går ud fra, at ønsket om mere diversitet betyder tvang gennem en eller anden minoritets-kvote.

Denne diversitets-debat er utroligt nødvendig, men også ufatteligt cringe¹⁵. For det er decideret pinligt, hvor langt bagud den danske filmbranche er i at repræsentere deres mangfoldige befolkning på en organisk måde. Endnu mere pinligt er det, at initiativer
55 som 'Et Større Billede' mødes med backlash¹⁶.

⁹ *Shorta*: dansk actionfilm fra 2020.

¹⁰ *Krudttønden*: dansk dramafilm fra 2020 om terrorangrebet på Krudttønden i 2015.

¹¹ *Danmarks Sønner*: dansk film fra 2019, der handler om de politiske konsekvenser af et terrorangreb i Danmark.

¹² *spoiler alert*: siges normalt som varsel om, at man skal til at afsløre en del af handlingen i fx en film eller en bog.

¹³ *'Et Større Billede's'*: en initiativgruppe i dansk filmindustri, der ønsker større repræsentation af minoritetsgrupper i dansk film. De stod bl.a. bag en kampagne i foråret 2023, hvor de lavede deres egne remakes af aktuelle filmplakater som en kunst-kommentar til den manglende repræsentation (se tekst 4c og 4d).

¹⁴ Begge citater stammer fra en mail, Lars von Trier sendte til Berlingske som kommentar til den manglende repræsentation af minoritetsgrupper i von Triers tv-serie *Riget Exodus* (2022).

¹⁵ *cringe*: tåkrummende pinlig.

¹⁶ *backlash*: voldsom og negativ modreaktion.

Det er ikke en industri, jeg har lyst til at være del af. Jeg er derfor fyldt med respekt for dem, der stadig vil. Der er så meget håb for industrien. For der findes velskrevne fortællinger, der udforsker diversiteten i Danmark – lige nu er der bare større sandsynlighed for, at du finder dem på internettet frem for i biografen. Kortfilm som
60 Joseph Valentino Palaus 'Vågn op med Danmark'¹⁷, Stine Likodelles 'Olivia'¹⁸, samt Nivetha Balasubramaniam's webserie 'Meena'¹⁹ er vildt fede værker, der fortæller om, hvordan det er at være minoritets-dansker. Det er der virkelig brug for, så vi alle kan føle os mindre alene.

Jeg glæder mig helt vildt til den dag, hvor de film rammer biograferne. Jeg glæder
65 mig helt vildt til den dag, alle danskere kan spejle sig i danske film. Jeg glæder mig helt vildt til den dag, hvor der ikke er brug for flere film om at være en etnisk minoritet i Danmark – fordi der ikke længere skal gøres op for 100 års filmhistorie uden diversitet. Til at danske filmskabere ikke skal føle et muligt pres for at repræsentere deres ophav og oplevelser. Og de bare kan lave film om lige det, de har lyst til. Lige nu er det at være en
70 "nydansk" filmskaber nærmest et politisk statement. Jeg ser frem til den dag, hvor det bare er et job.

¹⁷ *Vågn op med Danmark*: dansk filmskolefilm fra 2022 om en dansk-afrikansk komiker, der har svært ved at bryde igennem.

¹⁸ *Olivia*: dansk filmskolefilm fra 2020 om Olivia, der er adopteret fra Haiti og kæmper med at finde sin identitet.

¹⁹ *Meena*: dansk selvbiografisk web-serie, der følger den unge kvinde Meena, der flytter til København fra Horsens for at lede efter kærligheden, langt væk fra sin tamilske familie.

4b. Farvel til den kunstneriske frihed

Debatindlægget er fra jyllands-posten.dk d. 21. juni 2023. Henrik Dahl er sociolog og medlem af Folketinget for Liberal Alliance.

Fra og med efteråret 2023 skal filmhold, der ønsker støtte fra Det Danske Filminstitut (DFI), aflevere en såkaldt mangfoldighedsredegørelse. Det meddelte DFI til offentligheden tirsdag.

I en kommentar indhentet af Berlingske forklarer adm. direktør Claus Ladegaard, at
5 initiativet på ingen måde er et indgreb i den kunstneriske frihed. »Vi tror, at det er vigtigt at få flere etniciteter repræsenteret i dansk film. Jeg ser ikke dette som et etnicitetsprojekt. Jeg ser det som et kvalitetsprojekt, der vil gøre dansk film bedre,« hedder det.

Udtalelsen er helt åbenlyst *bullshit*. Altså tale, der ikke forholder til spørgsmålet om
10 sandhed eller løgn, men alene er udformet med henblik på at virke overbevisende og troværdig.

Hvis man forlanger etnisk repræsentation i danske film, er der flere ganske almindelige typer af projekter, der vil komme i søgelyset.

Kan man inden for rammerne af den realistiske genre filmatisere danske noveller og
15 romaner, der er mere end blot nogle få årtier gamle, hvis der er stillet et krav om etnisk repræsentation? Jeg spoiler¹ med det samme svaret: Nej. Det er umuligt. Kan man inden for rammerne af den realistiske genre indspille historiske dramaer, der foregår i Danmark, hvis der er stillet et krav om etnisk repræsentation? Nej. Det kan man heller ikke.

20 Jeg hævder ikke, at det er umuligt at udforme manus til en filmatisering af Herman Bang eller en film om besættelsestiden, så der figurerer en enkelt person med anden etnisk baggrund end dansk. Vi har trods alt vænnet os til den i danske film allestedsnærværende pengesvensker², der skal indbringe støtte fra svenske producenter. Men at DFI's krav griber ind i den kunstneriske frihed, er der ingen tvivl om.

¹ *spoiler*: afslører.

² *pengesvensker*: en svensk skuespiller, der udelukkende er givet en rolle i en dansk film, så filmen kan modtage støtte fra svenske filmproducenter.

²⁵ Det, vi vil komme til at se meget mere af, kender vi allerede fra USA: Produktioner, hvor den skjulte dagsorden simpelthen er diversitet i sig selv. Hvor den skjulte dagsorden med andre ord er, at det bedste samfund er et stammesamfund. Hvor hver af stammerne har ret til en kvotebaseret repræsentation, der bygger på tal fra Danmarks Statistik³.

Film, der har stammesamfundet som skjult dagsorden og pointe, har sjældent nogen
³⁰ særlig kunstnerisk værdi. De er i bedste fald forglemmelige. Og i værste fald ulidelige, fordi skjulte dagsordener altid er trælse. Men der er grund til at være mere principiel end som så.

En kerneforestilling inden for wokeness⁴ er, at samfundets basisenhed er gruppen. Mænd er en gruppe. Kvinder er en gruppe. Hvide er en gruppe. Sorte er en gruppe.
³⁵ Heteroseksuelle er en gruppe og så fremdeles.

I en woke optik eksisterer individet i realiteten ikke. Det enkelte menneske går restløst op i sin gruppe – og kan ikke af egen fri vilje overskride gruppens horisont og begrænsninger.

Mærkeligt nok eksisterer samfundet heller ikke. Der er altså ikke noget, der hedder det
⁴⁰ nationale fællesskab. Og derfor ikke noget, der hedder tillid eller sammenhængskraft.

Alle de grundlæggende grupper kan kombineres. Men nogle er mere interessante end andre. Seksuelle minoriteter er altid ofre. Sorte er altid ofre. Kvinder er altid ofre. Og hvad er de ofre for? De er ofre for hvide mænd.

Det afgørende i en woke optik er derfor, at samfundet består af grupper, der enten er
⁴⁵ ofre eller gerningsmænd.

Hvordan kan man så – i en woke optik – se, at de hvide mænd driver deres onde spil? Det kan man ved at studere gruppernes relative størrelse inden for mindre områder af samfundet.

³ *Danmarks Statistik*: den centrale myndighed for dansk statistik, der indsamler, bearbejder og offentliggør statistik om det danske samfund.

⁴ *wokeness*: opmærksomhed på og optagethed af social uretfærdighed, racisme, manglende ligestilling eller lignende (ofte brugt nedsættende).

Er der mindre end 50 pct. af alle landets professorer, der er kvinder? Så skyldes det
50 mænds magtmisbrug. Er der færre personer med en mellemøstlig baggrund i en dansk
film, end hvad der svarer til deres andel i samfundet? Så skyldes det – primært – hvide
mænds magtmisbrug. Hvide kvinder er også lidt skyldige her. Men ikke så meget som
hvide mænd.

I den woke optik er hvide mænd altid gerningsmænd. Derfor er hvide mænd ikke
55 berettiget til at blive tildelt medlidenhedsvækkende problemer. Det kunne være den
andel, der begår selvmord eller rammes af arbejdsulykker, eller som lever på samfundets
bund. Her er beskeden – for eksempel fra ligestillingsministeren – ikke, at den slags
mænd har brug for omsorg, forståelse og generaliseret kærlighed. Det, de har brug for,
er at tage sig sammen og stramme op og tænke lidt mere over manderollen. Så de ikke
60 begår så mange selvmord og dør så ofte i arbejdsulykker og ender så ofte på den
allernederste hylde i samfundet.

Hvis wokeness ikke var så farlig for en række bærende forestillinger i samfundet, ville
den slet og ret være latterlig. For det er absurd primitivt at forestille sig, at hver gang fede
job (de ufede ser vi bort fra; dem må mændene gerne beholde) ikke rent matematisk
65 harmonerer med Danmarks Statistik, skyldes det hvide mænds magtmisbrug. Helt
absurd primitivt.

Men wokeness ødelægger forestillingen om, at det enkelte menneske har moral og vilje
og handlekraft. Ligesom wokeness ødelægger forestillingen om, at vi lever i et samfund,
der er holdt sammen af visse regler og principper.

70 [...]

Der kan være massevis af grunde til, at rekrutteringen til specialiserede delområder af
verden ikke svarer til fordelingen i Danmarks Statistik. Alle undtagen de mest fanatiske
og frivilligt blinde ved, at piger og drenge ikke interesserer sig for de samme ting. Lige-
som de ved, at piger og drenge ikke går til verden på samme måde.

75 Det sætter sig naturligvis som forskelle i, hvad unge kvinder og mænd er motiverede for
at arbejde med.

Alle undtagen de mest fanatiske og frivilligt blinde er også med på, at hvis man vil filmatisere historien om "Titanic"⁵ forlis en gang til, er det ganske OK at vælge en rollebesætning, der så nogenlunde afspejler passagerlisten dengang i 1912. Uden at
80 skulle trækkes med en masse beskyldninger om, at man selv – her i 2020'erne – er racist.

Wokeness er en pestilens, fordi den er så fladpandet og endimensionel. Alle delområder af samfundet bør sammensættes med et øje i Danmarks Statistik. Og hvis det ud fra andre gyldige principper og overvejelser savner mening, er det i virkeligheden et dække
85 for magtmisbrug fra de hvide mænds side.

Mere – undskyld udtrykket – snotdumt kan det dårligt blive. Verden er simpelthen mere kompleks, end dette skema tillader. Og der er flere gyldige hensyn, som nødvendigvis må indgå, end man kan læse ud af et opslag i Danmarks Statistik.

Så ud med DFI's woke krav om, at alle film skal ensrettes med Danmarks Statistik i
90 hånden. Og ud med woke påstande om, at alle afvigelser fra Danmarks Statistiks fordelingsnøgle til hver en tid skyldes hvide mænds magtmisbrug.

Hvis det ikke var så farligt for de værdier, der bærer [det danske samfund], kunne vi nøjes med at kalde kravene lattervækkende. Nu er vi nødt til at insistere på, at de også er dybt, dybt problematiske.

⁵ "Titanic"s: Titanic var et passagerskib, der sank i 1912. Tragedien var inspiration for filmen *Titanic* fra 1997.

4c. Nordisk Film: Fædre og mødre

Filmlakat til Paprika Steens spillefilm Fædre og mødre (2022).



4d. Et større billede: Forældre

Remake af filmplakaten til Fædre og mødre, lavet af initiativgruppen Et større billede, der i 2023 satte fokus på den manglende mangfoldighed i dansk film.

